

حيات

مېانه داما مېانه... رېبانه داهه مېوه حيات فانالم...!

اداره مرکزی :

آفقره ده ، استانبول جاده سنده آفقره
معارف آمینلکي پاشده کی دایره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۱۱۹ نومرولو
دائرة مخصوصه
تلفون : ۳۶۷

نسخه سی هربرده ۱۰ غرورده

سنه لکی بوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ۴ دولار)

ایوه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آفقره مرزیدر .

صافی : ۱۹

آفقره ، ۷ ، نیسان ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

مستقبل علم و صنعت مؤسسه لرمز

- معارف وکیلزک صوک بیاناتی مناسبه -

اوروپاده کی تدقیق سیاحتندن دونن معارف وکیلز ، معارفز حقنده کی قیمتی مطالعه لری آراسنده برده بویوک تبشیرده بولونیور : ملی حرثه عاظم مؤسسه لره بوندن صوکر اداها بویوک بر اهمیت ویریه جک و حکومت مرکز مزده دارالفنون ، موزه ، ملی کتبخانه ، ملی تیاترو کبی تورک ملتک شرف و قدرتیله متناسب معظم علم و صنعت مؤسسه لری وجوده کتیریه جک ! بر ملتک معنوی و مدنی موجودیتنی تمثیل ایدن بو بویوک مؤسسه لر ایچون ملتک هیچ برفدا کارلقدن چکینمیه جکی طبعیدر . بناء علیه ، معارف وکیلزک بومعظم ملی ایشی موفقیتیه ایفا واکال ایده جکته شیمیدین قانغز . آفقره ده یکی بر دارالفنون ، یکی بر موزه ، یکی بر تیاترو ، یکی بر کتبخانه و بونلرله علاقه دار دیگر علم و صنعت مؤسسه لری وجوده کلدیکی زمان ، آناتولی تورک لکی ایچون یکی بر مدنی انکشاف دوره سی آچیلجق ، « آفقره » یالکیز سیاست دکل ، علماده تورکیه نك مرکزی اولاجقدر .

آجی اولقله برابر اعترافه مجبورزکه ، مدنی موجودیتی تمثیل ایدن علم و صنعت مؤسسه لری خصوصنده ، سائر ملتله نظراً چوق ، پک چوق فقیرز . استبداد دوری بو جنس مؤسسه لره قیمت ویرمک شویله دورسون ، ملی حرثه عاظم هر تشبک محوی ایچون چیلغینجه سنه چالیشمیشدی .

مشروطیت سنه لرنده ده بو خصوصده بویوک برشی یاپیلامادی . کوچوک برخاطره اولق اوزره نقل ایدیم : ۱۹۱۵ ده تأسیس ایتک ایسته دیکمز « تورکیات انجمنی » ، اوزمانک هیئت وکلاسی طرفندن اسمی « آثار اسلامییه و ملییه تدقیق انجمنی » نه تحویل ایدیلک صورتیه میدانه حقیقه بیلیمش ایدی ... دارالفنونمز باشد اولق اوزره علم و صنعت مؤسسه لرمزک جانلانمغه باشلامه سی و حکومتجه بو مؤسسه لره اهمیت و قیمت ویریه سی ، آنجاق جمهوریت اداره سنده قابل اولدی . فقط ، بوکا رغماً ، بر چوق مدنی مؤسسه لردن هنوز محروم بولوندیغمز و آلزده . کیلرکده داهه پک چوق همت ایسته دیکی محققدر . مثلاً عمومی بر کتبخانه مز ، ملی موزه مز ، ملی تیاترو مز ، خزینه اوراقز حالایوق .. آرکا اولوزی ، اتنوگرافی کبی علم شعبه لریله متوغل بر تک آداممز موجود دکل ... ملی حرثه عاظم تدقیقات ، برایکی ساحه مستثنا اولق اوزره ، ابتدائی بر حاله ... رسم و هیکل تراشی ، معماری ، تماشا ساحه لرنده چوق بویوک بر فعالیتیه احتیاج وار . ایشه ، آنجاق آفقره ده قورولاجق اولان وقوتلی یکی علم و صنعت مؤسسه لرمز سایه سنده ، بونقصانلرمزی تلافیه ، بو ملی احتیاجلری قطنینه چالیشمق قابل اولاجقدر .

بعضیلری ، آفقره ده یکی علم مؤسسه لری وجوده کتیریه سنک استانبولده کی نمائل مؤسسه لرک ضررینه اوله جغنی ظن ایدیورلر . بو ظنک بر « غلط رؤیت » دن ایلری کلدیکنی آچیقجه سویله یه بیلیرز . نمائل علم مؤسسه لری بر برینک « رقیبی » دکل ، « متمم » یدر ؛ هر هانکی بر علم شعبه سنه مملکتده ویریلن اهمیت چو غالدجه ، اوکا عاظم مؤسسه لرده چو غالیر . « اسکی مؤسسه »

ایچونک چوق سهوینه جک جهت ، کندی ایچندن « یکی بر مؤسسه » دوغوره بیلیم قدرتی کوستره سیدر . استانبول دارالفنون مثالیارین « آفقره » ده ایکنجی ، اوبرکون « ازمیر » ده اوچنجی بر دارالفنون وجوده کلدیکنی کورورسه ، تورکیه نك اسکی دارالفنون اولق حیثیتیه بویکی تشکلردن کنیدیسی ایچون بویوک بر غرور و افتخار حصه سی چقارمقده حقلیدر . (۱۹۱۹) ده استانبول دارالفنون علمی مختاریتی قازاندینی زمان ، ایلک تشکل ایدن دارالفنون دیوانی ، « آناتولینک اورتاسنده ایکنجی بر دارالفنون تأسیسی لزومه حکومتک نظر دقتی جلب ایتیه » متفقاً قرارلاشدرمشدی . ساقط ایمراطورلق دورنده بیله کندی دویوران بو احتیاج ، « آفقره » مرکز اولق اوزره تاسیس ایدن ملی جمهوریت دورنده آرتق داهه فضله ایهال ایدیه مز . بوا ملک تحققة چالیشمق ، بوتون تورک منورلری ایچون ملی بروطفه در ؛ استانبول دارالفنونک بو خصوصده عهده سنه ترتب ایدن وظیفه نی تمامیه ایفا ایده جکندن اصلاً شبهه ایتمه ملیدر .

۱۹۲۳ ده « آفقره » ده ایلک دفعه طوبلا . نان معارف هیئت علمیه سنده بومسئله موضوع بحث اولدینی زمان ، بویوک کثرت « آفقره » ده ملی علم و صنعت مؤسسه لری وجوده کتیریمک لزومنده اتفاق ایتشدی . بنده بو فکرک اک حرارتلی مدافع لرندن بری حتی بو خصوصده کی پروژه نك محرری ایدم . لکن ، اوزمانده ، بویوک تشبک معین و اطرافلی برپلان دائره سنده ، و مادی تطبیقه معنوی بوتون وساطتی حاضر لانه رق تمامیه « عصری » و « متکامل » بر شکلده موقع مرعیه قونولماسی لزومنده اصرار ایتشدم .

ایله مناسبتری، باشقه مملکتلرده کی وضعیتری، اسکی تقلید عزمک دیکشمه سی لزومی، و خاطر لایه مدیم دیگر موضوعلر اطرافلده حکایه لرله قاریشقی توسیعلریا بهرق، علاقه کوسترلرله ایله نوظلر و بره رک قسماً مفید اوله بیلشدم. مقصدم، چوققلره هیچ اولازسه تمیز فکرلر قازاندیره بیلشکدی. نته کیم کچن کون، شیمیدی موسیقی ایله ده آبرجه اوغراشمقه باشلایان غلطه سرایی بر طلبه مه راست کلدیم: «معلمک، دیدی، حکایه لر یکزدن عرومیتیز اوزادی؛ بر جوق طلبه ده و بنده موسیقی مراقی سز او یاندیردیکز.»

بو خاطر لرم هر شیئی ایضاح ایدمه. مع الاسف، رسمی، خصوصی مکتبلر عزمک قسم اعظمده وضعیت الا آن بو مرکزده در.

موسیقینک عملی و یا نظری هر هانکی بر شعبه سنده قوتلی اولتی، و یا عمومی موسیقی معلوماتی ایله مجهز بولتی بر موسیقی معلمی ایچون کافی کله به جکئی، و موسیقی به داغوزیسنده کی کلی جهلی هب بو برسه طرفنده آ کلدیم. مکتب موسیقیسی موضوعی ایله جدیدله اوغراشمق معارفز ایچون حیاتی بر احتیاج اولدیغنی کوردیم. حتی موضوعک بین الملل وضعیتی حقنده المده کی ناقص مأخذلره کوره اوزمان ملی مجموعه ده کوچوک بر تفرقه، معلملر مجموعه سنده ایسه بر ایکی تنقید بیله یازمشم.. اوائلرله یارسه کیتک آبرجه ایسه جوق یارادی: چونکه، مثله یی اک جدی مرکزنده او کرنگ امکانی بولش اولوبوردیم.

تصادفک غریب جلوه لری وارد، یارسنده بوبوک بر مرشد ایله ده قارشیلشدم: خوجالرمدن بری، عینی زمانده فرانسه ناک طائمش مکتب موسیقیسی متخصصلرندن و بوبکاناء سوربون دارالفنونک قورالناک مدیری ایدی. بکا بوتون وسائلی کوستردی، دارالفنون طلبه سی ایله برلکده منتظاً قورویه اشتراکی ده قولایلاشدیردی. بوبوک غلده، قوتلی بر رسمی قورو تربیه سی آلتی امکانی واردی. پارچه لرک قوریتلر آره سنده تویزی طرزخی، قسملرک منفرداً و برلکده ناصل کچیلدیکنی، ساعتک معین دقیقه لرنده سس تمرینلرینک نه یوله تکرار لاندیغنی، هیئتک اداره سی اصولی او کرنگ، زنکین و منتخب بر قورو پارچه لری ره په رتواری ایله انسیت پیدا ایتک هب ممکنیدی.. طلبه ناک جدیت و موقعیتی تقدیره شایبادی. لیسه لرده غایت ائی موسیقی کورمش اولدقلری ایچون، هر اثر، سرعتله اوقونه بیبور، بر قاج تکرار لایش مکمللاً او کره نیلمه سنه کافی کلپوردی. ۱۹۱۸ ده مؤسس «دارالفنون قورال جمعیتی»، و بر دیک قونسرلرده ایتالیان، آلمان و فرانسیز قلاسیکلرندن ویتوریا، شوئس، باخ، سه زار فرانکی ایتانده ناک اثرلرینی اکتمیز بر شکلده سوبله به رک یارسک اک ائی مکتب قورو لرندن بری سوبه سنی آلمشدر.. فقط، مع الاسف، اله ایسته بوقادار مکمل واسطه لر کچیره بیلش اولماه رغماً، بر بچق سنه طرفنده کتبخانه لرده کی بوتون به داغوزی مأخذلرینی کوزدن کچیره مدیکم کی، زمانک آزلنی دولایسیله قورالندن ده کافی درجه ده عملی فائده کورده مدم. بو واسطه لر اورتیه سنده هیچ اولماز ساوچ سنه چالیشق ایستهردی.

تعقیب ایتک مجبوریتنده بولندیم اساس درس لرم واردی، بوایشه جوق وقت آیره میوردیم. دیمک ایسته یورم که، مسلکده اسکیش و صرف بو بحث اوزرنده ایسه بوقادار یورلش اولماه رغماً، کندمده الا آن مکتب موسیقیسی متخصصلی سوبه سنی کوره میورم. تام بر اثر، مثلاً بر تدریس کتابی میدانه کتیره بیله جکمه ده ایستاه میورم. بوراده تواضع دکل، استقلالنی آلمش بر علمک حیثیتی موضوع بحثدر.. موسیقی تدریس اصولک صوک زمانلرده غایت مغلق بر علم حالی آلدیغنی دوشونوله رک بو ایستده آبرجه اختصاصی بولنمایانلره کتاب وسائر یازدیرلما سی لزومی علاقه دارلره خاطر لایق ایستهرم.

یازیلانلر اساسی بر شکلده تدقیق ایدله لیدر.. متخصصه زایه مع الاسف هنوز هیچ یوقدر. بناء علیه، نجه، هر شیدن اول برایکی مکتب موسیقیسی اربابی یتشدیرمه ناک یوللری دوشونله لیدر. بو مقصده، معلم مکتبتندن چیقمش اولوب ایوم موسیقی معلمکی یاپان لسان آشنا، هوسکار کتجلر یزدن بر ایکیسی اوروپایه کوندرله لیدر. مثلاً، بن کندی حسابمه، بو یوله جدا موفق اوله بیله جک برایکی کنجیز بولندیغنی بیلورم. بولر هودتلرنده هم ایجاب ایدن مه تودلری، اصوللری یازارلر، هم ده جدی ایلک موسیقی معلم درس لری اداره ایدرلر. هر یرده بوبول طوتلندیغنی موسیقی تدریساتی تاریخی بیلنلرجه معلومدر. بوساحه ده فردلرک نه لر یاپه بیله جکئی آ کلامق ایچون، «ویلهم» اسنده کی و طنپور فرانسیزک ترجمه حالی، فرانسه ده بر باشه موسیقی تدریساتنک غلنی ناصل آندیغنی بیلیمک کافی کلیر. ویله مک اصوللرینی او کرنگ اوزره یارسه کلن برایکی انگلیز کنجکده مملکتلرندن نه لر یابدقلرینی برایکی کله ایله آ کلامه ماز.

واقعا؛ بو اصوللری عجا اوروپایه کیتمه دن، استانبولدن تحصیل ایده بیلیمه ناک امکانی یوقیدر؟ طرزنده بر سؤال خاطره کله بیلر سه ده، بوبکا مثبت جواب ویرله مز؛ نه عملیات، نه ده نظریات نقطه نظرندن امکان یوقدر.. عملیات اعتبارله امکان یوقدر: چونکه، مه تود، بر جوق تجربه لرک محصله سی و تماماً تطبیقی برشی اولدقدن باشقه، موسیقی ده دیگر بحثلردن داها زیاده تحصیل تدریج ایله قائم و تماماً عملی بر شعبه در. بناء علیه موسیقی تدریس اصوللرینک تجربی اسرارینه حقيله وقوف، بالذات او اصوللر ایچنده، قانونلرینک تأثیری آلتنده یتشمکه متوققدر. اوروپاده آبرجه موسیقی معلم مکتبلری آجیلما سنه صرف بو ضرورت سببت ویرمش دکلیدر؟

موسیقی تدریسی اصوللرینی نظری بر شکلده ده استانبولدن تحقیقه امکان یوقدر. چونکه، موسیقی به داغوزیسی حقنده داغینیق بر حالده کرچه بک جوق شیلر یازیلش ایسه ده، کتاب حالنده بک آز اثر وارد. اک جوق آلمانلر یازمشلردر. بوبکی کتابلرک صاتیشی آز اولدیغندن، یا ایلک طبعک داغیلمه سنی متعاقب اثر اورتهدن قاقیور، و یا خودده طبعنه بیله امکان بولمندن ال یازمه سی حالنده کتبخانه لره قالدیر. یلیورلر. مثلاً، یارسک که ی لوساق سواقاغنده کی کوچوک علم تربیه کتبخانه سنده ایکی نفیس ال

یازمه سی بولندیغنی متخصصلر بیلرلر و کیدوب اوقورلر.. اوتده بریده یارلش اولوب استانبولدن تدارکی ممکن اولان کتابلردن ایسه فائده لی هیچ بر نتیجه چیقاریله ماز. مثلاً، «په قو» ناک «عمومک تربیه سی و ملی حیات» کتابنده کی موسیقی فصلی ایله، بوتونسونک معروف (تربیه لغتی) ناک موسیقی مثال لرندن، و الخ... موضوعک اصول، غایه وفائده لرینک آنجق تعریفلری او کره نیله بیلر. بوللری اوقومق شبهه سز برایشدر، اوقویان معلملری یارماق ایله کوسترمک لازمدر، فقط بوقادار جق بر همت ایله هرشی اولوب یتیش صایله ماز که.. حتی، ایشی اوزاقدن و ایجه آ کلامدن تدقیق ایتک ضرری نتیجه لر بیله ویره بیلر. بوبکا بر مثال یازمه: اوروپاده معین اشخاص طرفندن ایلری سورولن «رقلی نوطه ایله تدریس» اسنده بر تدریس اصولی وارد. تعمیمی خصوصنده اسکی طرفدارلر نجه جوق امک و مصرف اختیار ایدلش اولدیغنی ایچون بو اصول حقنده بک جوق کتابلر، صولفلر، مه تودلر، الخ.. یازلمشدر. اعلانجیق خصوصنده عینی فدا کارقلره قاتلانیا مشدر. اوقادار که، هر یرده مدحیه و صاتیشرینه بول بول تصادف ایدیلر. استانبولدن تدارک لری ده غایت قولایدر. فقط، بو اصول اوروپاده، ایضاحی اوزون سورمه جک سببلردن دولایی بر درلو جدیدله رغبت کوره مش، صوک اون سنه طرفنده بوسبوتون رواجدن دوشمکه بیله باشلامشدر. یارسک سن تهری بوینده کی کتاب اسکچی لرنده، بو اصولن باحث کتابلره بیغینلره تصادف اولمسنک سببی ایسته بودر. ایسته، مثلاً بر کون، بوتون بو نتیجه لری بیلیمین بر کنجیز چیقوبده مذکور رقلی نوطه ایله تدریس اصوللرینی تورکجه به ترجمه ایدره و موسیقی تدریساتی غایه سی مشکوک بر یوله صوقفه چالیشیر سه نه یاپارز؟ نته کیم، و قتيله بر مجموعه ده تفرقه ایتدیکم یازیده، موضوعی استانبولدن تدقیق ایتش اولتی یوزندن بنده بوبله بر خطا یامش، ویله م مودودینک فرانسه ده الا آن قوللاندیغنی، فقط اک یکی اصولک «رقلی نوطه ایله تدریس» یولی اولدیغنی یازمشم.. موسیقی به داغوزیسنک استانبولدن فائده لی بر تاریخی بیله میدانه کتیرمک ممکن کلدیر؛ نه ده قالدی که جدی اصوللرینی تحقیق و ایضاح ممکن اولسون.. مثلاً، ژده دالرک اصوللرینی استانبولده تطبیق ایده بیله جک کیمز وار؟

خلاصه، هرشی، جدی بر موسیقی معلم مکتبی آجه بیلیمک ایچون اوروپاده جدی بر ایکی مکتب موسیقیسی متخصصی یتشدیرمه مز لزومی مجبوری کوستریور. آلمان موسیقی عالمی هوغوریمانک شو سوزی ده بزی اعظمی درجه ده سرعتله حرکت مجبور بیراقیور: «جاهل معلملردن مرکب براردو، فنا هوسکارلرک عددی آرتیرمقدن و ذوقی آلاالمقدن باشقه بر ایشه یارماز.»

موسیقی تدریساتمک اختصاص ایله اداره اولونه جنی دوره به انتظاراً شیمیدیلک نه لر یاپه بیله جکی مسئله سنه کلنجه: المزده کی واسطه لرک سوبه سی معلوم اولدیغنه کوره، بن شخصاً، بو یوله ذهن صرف ایتکی بیله بیهوده کورورم.

فکر عالیه

تورک حقوقی تاریخی

استانبول حقوقی فاکولته سندره اوقونولره «تاریخ

حقوق» درسلی مناسبید

کچن سنه استانبول دارالفنونک حقوق فاکولته سی بروغرامنه حقوق تاریخی و تخصیصاً تورک حقوق تاریخی درسی علاوه ایدیلدیکی زمان ، بو تشبیتی اک فضلہ ممنونیتله قارشیلایانلردن بری ده بدم . فی الحقیقه ، ملی تاریخمیزک تنوری ایچون دارالفنونمیزده و بوسکک مکتبلرمیزده بوتون اجتماعی مؤسسہ لرمیزک تاریخی آیری آیری تدقیق ایله موظف کرسیلر بولونغان بر ضرورتدی . حقوق و اقتصاد کبی ایک بویوک اجتماعی مؤسسہ لک ملی تاریخمیزده کی تکاملنی شمعی یه قدر اهمال ایتمه من و بو خصوصده اک اوافق برشی بیله میدانہ کتیرم .

صوک برمشله دها قالیور : عجا مکتبلرمیزده کی موسیقی تدریساتنی اصلاح ایتکله نه قازانه جفز ؟ بونی آکلامق پک قولایدیر : باشقه مملکتلرده تأمین ایتدیکی فائده لره باقی لی بز . از جمله ، « و بهر » دیورکه : « قوروجیتلری دنیانک هیچ بریرنده آلمانیا ده کندن دها فضلہ رغبت کورمه مشلردر ، هیچ بریرده اعضالری آره سندره آلمانیا ده اولدیقندن دها فضلہ قرده شانه مناسبات موجود دکلدیر . بوده غایت طبعی در ، چونکه بوجیتلر مکتبلرده و بریلن موسیقی تربیه سی آرقه سندن اچیقورلر . شیمدی یه قادر فرانسه ده الزم صاییلان مسابقه لر طرزنده شیلر یاهورق آره لرنده رقابت حسلری اویاندرله سی دوشونله مشدر بیله . غ . قاستنهرک (حیات شرقیلری) اثرنده مندرج قورو جیتلرینک تاریخنه مراجعت اولنه بیلیر . اوراده ، بو جیتلرک آلمانیا ده کی تشکیلاتی ایله فرانسه ده کیلر آره سندره موجود فرق ؛ کرک مکتوبلرله و کرک بربرلرینی زیارتله ، و یا اعضالردن بعضیلرینی متقابلاً بربرلرینه کوندرمک صورتیله ناصل دائماً حال تماسده قالدقلمی ؛ کوزهل شنلکلر ترتیبیله بینلرنده کی تماماً دوستانه ، هیچ قاوغاسز ، نه ده رقابتیز مناسبتلری ناصل ادامه ایتدیردکلری کوروله . جکدر . غ . قاستنهرک یازدیغنه کوره ، آلمانیا ده موسیقی تربیه سی عموم آره سندره او قادر یایلوب برلششدرکه ، بالکیز برقاچ قسلی (لیدر) لر اوقومق خصوصنده دکل ، حتی فوغ یاپه بیله جک اقتدارده اولدجه موسیقیدشناس کویلیلر بیله واردر . ایشته ، مکتب موسیقینک تأمین ایده بیله جکی فائده لرک بر جبهه سی بودر : یعنی ، جمعیت ، اتحاد ، نرده شلک ، ده وقراسی حسلریله ، (صنعت) تربیه و هیجانی خلق آره سندره برلشدرمک . .

فرانسه موزیقولوژی جمعی اعضاءندن

محمد راعب

مه مملکمز ، تصویره صیغماز بر حادثه در . حقوق فاکولته سی ، مکتب ملکیه ، تجارت مکتبی کبی علم واختصاص مؤسسہ لرمیز همان همان یارم عصر دتیری فعالیتده بولوندیغنی حالده ملی حقوق تاریخمیز و ملی اقتصاد تاریخمیز حقنده هیچ برشی یاپیلما می ، جدأ بر « معما » در . ایشته حقوق فاکولته سنک کچن سنه احداث ایتدیکی یکی کرسی ، بونقطه نظر دن ، بکا امید ویرمش و سه ویندیرمشدی . بوسیعی علاقه دارلرک تأثیر یله حقوق فاکولته سندره تدریس ایدیلن تاریخ حقوق درسک فورمالرینی تدارک ایدره رک اوقودم . مع الاسف ، دویذیم حس ، سقوط خیال ایله مترافق مدھش بر « حیرت » ولدی . بوسطرلراوتارک سوقیله یازیلیور .

کندی افاده سنه باقیلاجق اولورسه ، « تاریخ حقوق » مدرسی اولان ذات بویوک بر کاشف ، بویوککی بشرینک معلومات تاریخیه سی باشدن باشه دکیشدیرمک بر « تلامه » ، بر « داهی » در ؛ بناءً علیه بالکیز بزم مملکتده تورکیات ایله اوغرا شالری ده کل ، بوتون دنیا تورقولوجلرینی ، مورخلرینی ، آرکه اولوژی متخصصلرینی حیرنده براقه جق برکشف یامیشدر : یونان قدیم مدینی وسائر بوتون اسکی مدنیتلر کاملاً تورک لرک اثری ایمش ؛ یونان الهلری کاملاً تورک الهلرندن عبارتیمش ؛ حتی « هامورابی » ده تورک ایمش ؛ « هامورابی » قانونی تورک تاریخ حقونک باشلانجی تشکیل ایدیورمش ، الخ . . . اورواده تاریخ ، آرکه اولوژی و فیلولوژی ایله مشغول بیکلرجه متخصصک شیمدی یه قدر میدانہ جبقاردقلمی نتیجه لری بویله داهیا نه برضربه ایله دکیشدیرمن بو ذات ، کندی اعترافنه کوره « بش آلتی سنه » طرفنده بوحقیقتلری بولمش ! هم ده بوجت ایتدیکی اقوام قدیمه دن هیچ برینک ، لسانلرینی تاریخلرینی قطعاً بیلمه دیکی حالده ! تاریخ و لسانی هیچ بر صاعلام معلوماته مالک اولمده دن یالان یا کلیمش اشتقاقله سنداداً کوسته ریلن بوجرات ، بوتون جهان ارباب علمنی کولدوره جک بر حادثه در . اکر بو ادعا دارالفنون کرسیسنده سوبله نه سهیدی و زواللی طلبیه « حقیقت » دیه تعلیم ایدیلمه سیدی ، « جون احمد » بکک کشفندن شهبه سز جوق ۱۵ اها بارلاق وجوق دها کولونج اولان بو ادعاره قارشنی لاقید قالیردق . لکن بو ادعا ، استانبول دارالفنوننی بوتون علم دنیاسی نظرنده جوق کولونج بر موقعه دوشوره جک ماهیتده اولدیغندن ، دارالفنونک حیثیتی وقایه ایچون بوسطرلری یازمق مجبوریتنی حس ایتدک .

« تورک حقوق » مدرسنک ، فیلولوژی و تاریخک اک ابتدائی اساسلردن بی خبر اولارق اورتیه آتدینی ادعارلرک نه قدر کولونج و اساسسز اولدیغنی ، و « تورکیات » حقنده کی معلوماتنک ساده جه مرحوم ضیا کویک آلک بعض مقاله لر یله « له تون قاهون » ک « آسیا تاریخنه مدخل » ادلی ابتدائی اثرینه منحصر کبی قالدیغنی کوسترمک ایچون براییکی اوافق نمونه ذکر یله اکتفا ایده جکمز . بو ذاتک ادعاسنه کوره : « اک قدیم قانون کله سنی افاده ایدهن اسکی یونانجه ده کی نوموس و عربلرده کی ناموس کله سی : قدیم تورکجه ده کی نوموس کله سندن مشتق ایمش و یونانلیلرله عربلر بونی اک قدیم تورکجه دن

آلشیر ایمش » [فورمه لرده ، صحیفه ۵] . « ضیا کویک آلک » ، یکی مجموعه ده کی مقاله لرنده و « تورک مدینی » ادلی اثرنده : « اسکی تورک لریک دینه و دین کتابه » نوم « ادینی و بردکلرینی و بناءً علیه اسکی تورک دینه بواسمی ویرمک لازم کلدیکنی » سویلر . [صحیفه ۲۵] . مرحوم بوراده « دیوان لغات الترک » ایله « جهانکشیای جوینی » یه استناد ایتشه ده ، تورک تاریخی حقنده کی سائر بر جوق مطالعه لرنده اولدیغنی کبی بوراده ده آلدانمشدر . معلوماتی ایلک منبعلردن دکل دائماً ایکنجی الدن آلاق اساسسز اشتقاقلره اوندن احکام جبقاران « تاریخ حقوق » مدرسی ، بونی کورور کورمن یونانجه « نوموس » کله سنک اسکی تورکجه دن جیقیدیقنه در حال حکم ایدیورمش . بو « نوم » کله سیله یونانجه « نوموس » کله سی آراسنده کی مناسبت محققدر ؛ لکن ، اساساً تورکجه اولمایان بو « نوم » کله سی ، « نوموس » دن یعنی یونانجه دن آلمشدر . باقکیز ناصل : « جهانکشیای جوینی » ده « ذکر نسب ایدی قوت و بلاد ایغور بر موجب زعم ایشان » نامی آلتنده بر فصل واردر . [لیدن طبعی ، ج ۱ ، ص ۳۹ - ۴۵] که ، « دوسسون » موغوللر تاریخی ادلی مشهور اثرنده بونی ترجمه و نقل ایتشدر . [دوسسون ، موغوللر تاریخی ، لاهی ، ۱۸۴۳ ، ج ۱ ، ص ۴۳۰ - ۴۳۵] . مؤخرآ آلمان عالمی « مارقووارت » بو مسئله یه تخصیص ایتدیکی مهم بر مقاله سندره ، « دوسسون » ک ترجمه سندره کی بعض یا کلیمشکلری تصحیح ایتش و بوراده موضوع بحث « بوقوخان » منقبه سنک اویغورلرک « مانجه نیرم » دینی قبول ایتدکلرینی کوستردیکنی لایقيله ایضاح ایله مشدر [پروسیاعلوم آقاده میسی مخطرهلری ، ۱۹۱۲] . مؤخرآ « شاوان - پهلوی » کبی ایک بویوک سینولوج طرفندن نشر اولونان مهم بر مقاله ده بو مسئله دها اطرافلی برشکلده تدقیق ایدیلش [ژورنال آزیاتیک ، ۱۹۱۳] و « نوم » کله سنک یونانجه « نوموس » دن مشتق اولدیغنی ده مختلف عالمر طرفندن کوسته ریلشدر [آلفاریق ، مانجه نیرم یازیلری ، ۱۹۱۸ ، جزو ۲ ، ص ۹۴ ، نوط ۴] . فی الحقیقه « خواستوائفت » کبی اسکی « اویغور - مانجه نیرم » اثرلرنده « نوم » کله سی « مانجه نیرم شریعتی » معنا سنده دائماً قولانیلیر [لوقوق ، پروسیا آقاده میسی مخطرهلری ، ۱۹۱۱ ؛ کذلک عین مؤلف ، خوجوده تورکسمانی اثرلری ، ۱ ، ۱۹۱۲ ؛ بو خصوصده دها بر جوق مثال ذکر ایدیله بیلیر] . ایشته ذکر ایتدیکمز بوتون بوتاریخی و لسانی دلیللر ، « نوم Nom » کله سنک تورکجه یه « مانجه نیرم » واسطه سیله « نوموس » کله یونانیه سندن کچدیکی قطعی صورتده کوسترمکده در . مؤخرآ بو کله « بودیستر » ده کچمش و اونلرده کندی مقدس کتابلرینه بو عنوانی ویرمشلردرکه ، موغولجه ده بو اصطلاح بویکونه قدر محافظه اولونمشدر [بارتولدک اوچنجی قونفرانسندن] . بو بر تک مثال ، « تورک تاریخ حقوق » مدرسنک علم تلقینسندن نه قدر اوزاق و علمی اصوللره نه قدر بیکانه اولدیغنی آکلامغه کافیدر .